

УДК 336.13.051(477)

*Михайло Газуда, Катерина Індус***МЕХАНІЗМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ***Михаил Газуда, Екатерина Индус***МЕХАНИЗМЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО
РЕГУЛИРОВАНИЯ ФИНАНСОВОГО ПОТЕНЦИАЛА СТРАНЫ***Mykhailo Hazuda, Kateryna Indus***MECHANISM OF IMPROVING STATE REGULATION OF THE FINANCIAL
POTENTIAL OF THE COUNTRY**

Розглянуто концептуальні підходи та механізми державного регулювання фінансового потенціалу країни. Окреслено завдання у напрямі фінансового забезпечення, які потрібно вирішити на національному рівні для забезпечення ефективного функціонування суб'єктів господарювання. Серед них пріоритетним є зацікавлення вітчизняних та закордонних інвесторів, на основі розкриття привабливих економічних особливостей розвитку регіональних економічних систем, формування ефективної взаємодії з потенційними учасниками інвестиційного процесу з метою їх залучення до співробітництва.

Відзначено необхідність формування результативної політики, спрямованої на підтримку інвестиційної діяльності з метою розвитку територіальних економічних систем, що сприятиме мобілізації бюджетних та позабюджетних фінансових ресурсів, залученню альтернативних джерел фінансування, міжнародної технічної допомоги зі здобуттям знань та навичок у різних сферах і видах економічної діяльності, дасть можливість забезпечити реалізацію інвестиційних програм і досягнення поставленої мети.

Ключові слова: державне регулювання, фінансовий потенціал, іноземні інвестиції, реалізація інвестиційних проєктів, фінансові ресурси.

Бібл.: 10.

Раскрыты концептуальные подходы и механизмы государственного регулирования финансового потенциала страны. Очерчен ряд задач в рассматриваемой сфере, требующие решения на национальном уровне для обеспечения эффективного функционирования субъектов хозяйствования. В качестве приоритета обоснованы заинтересованность отечественных и иностранных инвесторов вследствие раскрытия привлекательных экономических особенностей развития региональных экономических систем, формирования эффективного взаимодействия с потенциальными участниками инвестиционного процесса с целью их привлечения к сотрудничеству.

Подчеркнута необходимость формирования результативной политики, направленной на поддержку инвестиционной деятельности с целью развития территориальных экономических систем, что будет способствовать мобилизации бюджетных и внебюджетных финансовых ресурсов, привлечению альтернативных источников финансирования, международной технической помощи с приобретением знаний и навыков в различных сферах и видах экономической деятельности, даст возможность обеспечить реализацию инвестиционных программ и достижение поставленной цели.

Ключевые слова: государственное регулирование, финансовый потенциал, иностранные инвестиции, реализация инвестиционных проєктов, финансовые ресурсы.

Библ.: 10.

The article discusses conceptual approaches to the state regulation of the financial potential. There have been outlined a number of objectives towards financial security to be resolved at the national level to ensure the effective functioning of entities. Among them there is a priority interest of domestic and foreign investors, based on the disclosure of the attractive features of economic development of regional economies, the formation of effective interaction with potential participants of the investment process in order to attract them to cooperation.

The need to form effective policies has been noted to support investment to develop regional economies that contribute to the mobilization of budgetary and extra-budgetary funds, attracting alternative sources of funding, technical assistance with the acquisition of knowledge and skills in various sectors and economic activities, that will enable the implementation of investment programmes and reach the goal.

Key words: government regulation, financial potential, foreign investment, the implementation of investment projects, financial resources.

Bibl.: 10.

JEL Classification: G 00

Постановка проблеми. Формування сприятливих умов для забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку України та її регіонів, підвищення рівня життєзабезпечення населення, додержання гарантованих державою соціальних стандартів для кожного її громадянина незалежно від місця проживання, а також поглиблення процесів ринкової трансформації на основі підвищення ефективності використання фінансового потенціалу регіонів, дієвості управлінських рішень, удосконалення роботи

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

органів державної влади та органів місцевого самоврядування є пріоритетним завданням державного управління фінансовим потенціалом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми результативності управління фінансовим потенціалом з боку держави досліджувалися багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими-економістами, серед них В. Боронос, М. Бутко, Дж. К. Ван Хорн, І. Вахович, Г. Возняк, В. Геєць, Я. Жаліло, М. Коваленко, М. Козоріз, О. Лук'яненко, Л. Чурсіна [1–10] та інші. Подальшого дослідження потребує формування підходів до державного регулювання процесів фінансового забезпечення суб'єктів господарювання на рівні регіону та фінансового потенціалу країни загалом.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування брендингової діяльності як важливої компоненти у процесі формування маркетингового менеджменту у сфері виробничої галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Особливості державного регулювання фінансового потенціалу України визначаються загальною динамікою та поточним станом суспільних відносин у країні, а також характером розвитку продуктивних сил і специфікою просторово-технологічних процесів.

Фінансовий потенціал перебуває у нелінійній залежності від таких чинників, як: стан інвестиційного клімату області або країни; рівень безробіття серед економічно активного населення; наявність сприятливих умов для ведення малого та середнього бізнесу; рівень раціональності організаційних комунікацій держави; рівень корупції та тіньової економіки. Врахування цих завдань та їх вирішення державою за допомогою відповідної законодавчої та нормативно-правової бази дасть можливість збільшити фінансовий потенціал кожного з регіонів країни, що підвищить життєвий рівень населення та його добробут. З огляду на це одним з основних пріоритетних напрямів підвищення фінансового потенціалу країни повинен стати позитивний інвестиційний клімат у країні, щоб залучати іноземні інвестиції і реалізовувати політику імпортозаміщення.

Нині іноземні інвестиції є тим ресурсом, який у найближчій перспективі може сприяти підвищенню ефективності функціонування регіональних економічних систем країни, посиленню соціального захисту її громадян.

Механізми державного управління щодо залучення іноземних інвестицій в економіку країни повинні містити як комплекс регулятивно-стимулюючих заходів (інформаційно-аналітичний супровід, спрощені процедури реєстрації, окремі фіскальні преференції тощо), так і розроблення підходів з реалізації інвестиційних проектів та формування інформаційно-представницької політики будь-якого з регіонів країни. Формування виваженої і послідовної політики, спрямованої на підтримку інвестиційної діяльності на територіях регіонів, що сприятиме мобілізації бюджетних та позабюджетних фінансових ресурсів, залученню альтернативних джерел фінансування, міжнародної технічної допомоги з набуттям знань і навичок у різних сферах і видах економічної діяльності, дасть можливість забезпечити результативність реалізації інвестиційних програм і досягнення поставленої мети. Для вирішення намічених завдань на національному рівні потрібно:

- забезпечити організаційно-інфраструктурний супровід з боку владних структур, органів місцевого самоврядування;
- зацікавити вітчизняних та закордонних інвесторів, розкриваючи привабливі економічні особливості розвитку регіональних економічних систем, формування ефективної взаємодії з потенційними учасниками інвестиційного процесу з метою їх залучення до співробітництва;
- забезпечити підтримку, просування інвестиційних проектів та залучення фінансових ресурсів з метою підвищення ефективності функціонування суб'єктів господарю-

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

вання на основі модернізації, технічного переоснащення та впровадження інноваційних технологій;

- сприяти залученню інвестиційних ресурсів у сферу аграрного виробництва як важливої складової національної безпеки країни;
- здійснювати моніторинг земельних ділянок для подальшого їх використання з метою реалізації інвестиційних проектів, розробивши відповідні паспорти, в яких міститимуться вартісна оцінка і вимоги до пріоритетів використання;
- забезпечити реалізацію цільових програм загальнодержавного рівня;
- проводити постійний моніторинг інвестиційного клімату.

Водночас реалізація механізмів державного управління залучення іноземних інвестицій у розвиток економічних регіональних систем повинна здійснюватися на таких засадах: забезпечення гарантованої державної підтримки інвестиційної діяльності та надання інвесторам рівних прав щодо її одержання, а також гарантій від інвестиційних ризиків; проведення відкритого конкурсного добору проектів для залучення до відповідної інвестиційної програми регіонів країни; впровадження інститутів венчурного фінансування; корегування регіональної інвестиційної політики на основі моніторингу й аналізу інвестиційних проектів. При цьому необхідним є подальша модернізація виробництва основних галузей, а саме: легкої, хімічної, харчової та інших галузей реального сектору економіки на основі виробництва конкурентоздатної продукції. Збільшення цих обсягів виробництва надасть можливість створити робочі місця та виробляти продукцію, яка б користувалася попитом як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках.

Дослідження підтверджує необхідність формування єдиного державного механізму управління для залучення іноземних інвестицій в економіку країни та її регіонів. Доцільним є:

- створення на регіональному рівні, у взаємодії з національним, відповідної структури, яка здійснюватиме пошук інвесторів, залучення інвестиційних ресурсів, а також маркетинг регіонів країни на міжнародних інвестиційних ринках;
- окреслення пріоритетних напрямів регіонального розвитку у напрямі залучення і освоєння прямих іноземних інвестицій;
- здійснення підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації спеціалістів галузевих і регіональних структур у сфері залучення іноземних інвестицій;
- розроблення, подання й супровід пропозицій з удосконалення законодавчого забезпечення щодо іноземного інвестування;
- формування регіональної інформаційної бази даних об'єктів для інвестування та реалізації інвестиційних проектів;
- здійснення інвентаризації земельних ділянок з метою формування бази даних, що дозволить диференціювати потребу в інвестиційних ресурсах для розширеного відтворення земельного потенціалу регіонів;
- забезпечення комфортного середовища щодо якісного обслуговування інвестора, зокрема за допомогою «єдиного інвестиційного вікна»;
- створення й функціонування дієвого механізму досудового врегулювання інвестиційних спорів;
- організація взаємодії з районними, міськими та сільськими владними структурами, що сприятиме формуванню та реалізації стратегії залучення прямих іноземних інвестицій;
- інформаційно-аналітичне забезпечення активної цільової маркетингової стратегії для формування позитивного зарубіжного інвестиційного іміджу України та її регіонів.

В умовах затяжної економічної кризи і трансформаційних процесів розвитку регіональних економічних систем постає необхідність підвищення рівня інвестиційного клімату

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

країни та її регіонів. Важливим при цьому є формування державних регуляторних підходів, реалізація яких дасть можливість забезпечення сприятливого середовища для розвитку малого і середнього бізнесу. З цією метою потрібно розробити податкові стимули щодо інвестиційного використання кредитних ресурсів комерційних банків, звільнити від оподаткування частку прибутку підприємств, яка витрачається на інвестування інноваційних проектів. Для розвитку малого і середнього бізнесу в Україні необхідно розвивати бізнес-інкубатори, технопарки, забезпечувати навчання на безоплатній основі підприємців-бізнесменів, навчати їх основних наукових теорій і практик бухгалтерського обліку, фінансового менеджменту, управління персоналом, управління проектами, маркетингу, ведення діловодства, знання іноземних мов, міжнародного права.

Вагомою складовою описаного процесу є запровадження результативної податкової реформи для активізації розвитку малого і середнього бізнесу, а саме: значне зниження і вирівнювання податкового навантаження, спрощення податкової системи, посилення податкового контролю за рівнем витрат виробництва, мінімізація витрат виконання й адміністрування податкового законодавства.

Висновки. Реалізація механізмів державного управління із залученням іноземних інвестицій з метою перспективного розвитку регіональних економічних систем сприятиме: ефективному функціонуванню суб'єктів господарювання різних сфер і видів економічної діяльності, які є пріоритетними для будь-якого з регіонів України; збільшенню кількості робочих місць; зростанню добробуту й платоспроможності місцевого населення, що у свою чергу підвищить фінансовий потенціал України.

Список використаних джерел

1. *Боронос В. Г.* Дослідження сутності фінансового потенціалу території / В. Г. Боронос // *Економіка и управление*. – 2012. – № 4. – С. 82–87.
2. *Бутко М. П.* Методологічні підходи до оцінки ефективності інвестицій у регіональних господарських системах / М. П. Бутко, О. Ю. Акименко // *Регіональна економіка*. – 2010. – № 1. – С. 39–47.
3. *Ван Хорн Дж. К.* Основы управления финансами / Дж. К. Ван Хорн ; [пер. с англ. ; гл. ред. серии Я. В. Соколов]. – М. : Финансы и статистика, 1997. – 800 с.
4. *Вахович І. М.* Фінансова політика сталого розвитку регіону: методологія формування та механізми реалізації : монографія / І. М. Вахович. – Луцьк : Надстир'я, 2007. – 496 с.
5. *Возняк Г. В.* Фінансовий потенціал регіону та проблеми його оцінки / Г. В. Возняк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/15_APSN_2010/Economics/66671.doc.htm.
6. *Геєць В. М.* Інноваційні перспективи України / В. М. Геєць, В. П. Семиноженко. – Х. : Константа, 2006. – 272 с.
7. *Жаліло Я. А.* Економічна стратегія держави у нестабільних ринкових економічних системах : монографія / Я. А. Жаліло. – К. : НІСД, 1998. – 144 с. – (Сер. «Економічні стратегії»; Вип. 6).
8. *Коваленко М. А.* Прогнозування розвитку фінансових ресурсів регіону / М. А. Коваленко, Л. А. Чурсіна, Г. М. Швороб // *Економіка: проблеми теорії та практики*. – 2004. – Вип. 187, т. II. – С. 300–308.
9. *Лук'яненко О. В.* Системне моделювання показників бюджетної системи України / О. В. Лук'яненко. – К. : Києво-Могилянська академія, 2004. – 522 с.
10. *Фінансовий потенціал регіону: механізми формування та використання* : монографія / за наук. ред. М. А. Козоріз. – Львів, 2012. – 307 с. – (Сер. «Проблеми регіонального розвитку»).

References

1. Boronos, V.H. (2012). Doslidzhennia sutnosti finansovoho potencialu terytorii [Research of financial potential territory]. *Ekonomika i upravlenie – Economics and Management*, no. 4, pp. 82–87 (in Ukrainian).

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

2. Butko, M.P. & Akymenko, O.Yu. (2010). Metodolohichni pidkhody do otsinky efektyvnosti investytsii u rehionalnykh hospodarskykh systemakh [Methodological Approaches to Evaluation of Investment Efficiency in the Regional Economic Systems]. *Rehionalna ekonomika – Regional Economy*, no. 1, pp. 39–47 (in Ukrainian).
3. Van Horne, J. C. (1997). *Osnovy upravlenii finansami [Fundamentals of financial management]*. (Trans.; Sokolov, Ya.V. (ed. of series)). Moscow: Finansy i statistika (in Russian).
4. Vakhovych, I.M. (2007). Finansova polityka stalogo rozvytku rehionu: metodolohiia formuvannia ta mekhanizmy realizatsii [The financial policy of sustainable regional development: methodology development and implementation mechanisms]. Lutsk: Nadstyria (in Russian).
5. Vozniak, H.V. Finansovyj potencial rehionu ta problemy jogho ocinky [The financial potential of the region and the problems of its evaluation]. Retrieved from http://www.rusnauka.com/15_APSN_2010/Economics/66671.doc.htm.
6. Heiets, V.M. & Semynozhenko, V.P. (2006). Innovatsini perspektyvy Ukrainy [Innovative perspectives of Ukraine]. Kharkiv: Konstanta (in Ukrainian).
7. Zhalilo, Ya.A. (1998). Ekonomichna stratehiia derzhavy u nestabilnykh rynkovykh ekonomichnykh systemakh [The economic strategy of the state in the unstable market economies]. Kyiv: NISD (Ser. «Ekonomichni stratehii»; Issue 6) (in Ukrainian).
8. Kovalenko, M.A., Chursina, L.A. & Shvorob, H.M. (2004). Prohnozuvannia rozvytku finansovykh resursiv rehionu [Prediction of financial resources in the region]. *Ekonomika: problemy teorii ta praktyky – Economy: problems of theory and practice*, issue 187, vol. II. Dnipropetrovsk: DNU, pp. 300–308 (in Ukrainian).
9. Lukianenko, O.V. (2004). Systemne modeliuвання pokaznykiv biudzhetnoi systemy Ukrainy [System simulation performance budget system of Ukraine]. Kyiv: Kyievo-Mohylianska akademiia (in Ukrainian).
10. Kozoriz, M.A. (ed.). (2012). Finansovyi potentsial rehionu: mekhanizmy formuvannia ta vykorystannia [The financial potential of the region: mechanisms of formation and use]. Lviv (Ser. «Problemy rehionalnoho rozvytku») (in Ukrainian).

Газуда Михайло Васильович – доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економіки підприємства, ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (вул. Університетська, 14, м. Ужгород, 88000, Україна).

Газуда Михаил Васильевич – доктор экономических наук, доцент, профессор кафедры экономики предприятия, ГВУЗ «Ужгородский национальный университет» (ул. Университетская, 14, г. Ужгород, 88000, Украина).

Hazuda Mykhailo – Doctor of Economics, Associate Professor, Professor at the Department of Economics of Enterprise, State University “Uzhhorod National University” (14 University Str., 88000 Uzhgorod, Ukraine).

E-mail: mishagazuda@gmail.com

Индус Катерина Петрівна – викладач, Ужгородський торговельно-економічний інститут КНТЕУ (вул. Коритнянська, 4, м. Ужгород, 88000, Україна).

Индус Екатерина Петровна – преподаватель, Ужгородский торгово-экономический институт КНТЕУ (ул. Корытнянская, 4, г. Ужгород, 88000, Украина).

Indus Kateryna – lecturer, Uzhgorod Trade and Economic Institute KNTEU (4 Korytynyanska Str., 88000 Uzhgorod, Ukraine).

E-mail: katya8515@mail.ru